

*Preventieve werking van bemiddeling door
Ombudsman Pensioenen: structurele wijziging
van interpretatie van de wetgeving door de FPD*

Preventieve werking van bemiddeling door Ombudsman Pensioenen: structurele wijziging van interpretatie van de wetgeving door de FPD

In dit hoofdstuk wordt aangetoond dat de Ombudsman Pensioenen niet enkel tracht een probleem curatief op te lossen doch ook preventief tracht te werken. Curatief worden heel wat klachten opgelost. Dit kan gaan van het verbeteren van een pensioenbeslissing waarbij een wet foutief werd toegepast, het snel treffen van een pensioenbeslissing wanneer deze niet getroffen werd binnen een redelijke termijn (met eventueel het toekennen van intresten verwoord in het Handvest van de Sociaal Verzekerde), het antwoorden op een vraag wanneer deze niet binnen een redelijke termijn beantwoord werd, het overtuigen van de pensioendiensten om de wet juridisch op een andere manier te interpreteren daar deze interpretatie billijker is voor de gepensioneerde, om maar enkele voorbeelden te noemen.

Als het probleem van de klager is opgelost is het werk nog niet gedaan. Doch nog veel belangrijker dan klachten op te lossen is klachten te vermijden. Telkens wanneer de klager zijn klacht gegrond is en de bemiddeling van de Ombudsdienst Pensioenen tot een positief resultaat heeft geleid stelt zich de vraag of het een punctueel dan wel een structureel probleem betreft. Vaak kent de Ombudsdienst Pensioenen uit ervaring het antwoord op deze vraag, doch bij de minste twijfel hierover worden de pensioendiensten hierover ondervraagd. Het gebeurt zelfs meer en meer dat de FPD spontaan aan de Ombudsdienst Pensioenen meldt naar aanleiding van de bemiddeling hun werkwijze aan te passen: dit toont aan dat de FPD een lerende organisatie is die op professionele manier omgaat met klachten.

De hieronder aangehaalde voorbeelden tonen aan dat een bemiddeling kan leiden tot de aanpassing van de werkwijze van de pensioendienst of dat de werkwijze binnen de pensioendienst geüniformeerd wordt.

Uitbetaling van begrafenisvergoeding wanneer de begrafeniskosten gedragen worden door de uitvaartverzekering

DOSSIER 40816

De feiten

De heer Gert Haemerlinck¹ overleed op 24 november 2025. Hij was niet getrouwd en had geen kinderen.

Hij wenste dat zijn begrafenis volledig geregeld was. Hij was daarvoor aangesloten bij een coöperatie die als doel heeft een waardig en betaalbaar afscheid mogelijk te maken. Hij sloot daartoe een uitvaartverzekering af en betaalde hiervoor maandelijkse premies.

De broer van de overledene, de heer Bart Haemerlinck, ontving een reeds betaalde factuur van een begrafenisondernemer als afnemer van ontzorging voor wat betreft de uitvaart, met name hoe de ceremonie diende te verlopen, hoe de overbrenging van het lijk diende te gebeuren, de keuze van de rouwprenten en rouwkaarten, het uitschrijven van de plechtigheid, het zorgen voor een spreker tijdens de dienst, de begroeting van de familie en bezoekers van de begrafenis, de aankleding van de groetkamer,... Kortom hij ontving een betaalde factuur waarbij de zaken geregeld werden die onder de term begrafeniskosten verstaan worden. In de algemene voorwaarden van de factuur stond uitdrukkelijk vermeld dat Bart Haemerlinck alle bestellingen in eigen naam met sterkmaking voor de andere erfgenamen deed. Hij stelde zich hoofdelijk borg voor de betaling van de factuur door de erfgenamen.

¹ Alle namen van de klagers in dit jaarverslag zijn fictief.

Echter de overledene had een verzekering afgesloten waarbij de erfgenamen de begunstigden waren. De factuur werd dan ook effectief voldaan door de verzekeringsmaatschappij.

De heer Bart Haemerlinck diende op 9 januari 2025 een aanvraag in tot toekenning van de vergoeding ter compensatie van de gemaakte begrafenis kosten.

De FPD deelde hem mee dat er hem geen begrafenisvergoeding kon worden uitbetaald omdat “er geen kosten werden gedragen door derden”.

De heer Bart Haemerlinck vroeg telefonisch bij de FPD wat er onder “er geen kosten werden gedragen door derden” diende verstaan te worden. Volgens het geregistreerde telefonisch gesprek was er aan de heer Bart Haemerlinck geantwoord dat “Er is geen betaling geweest door een derde daar de verzekeringsmaatschappij van de overledene de factuur heeft betaald. U heeft geen schuld en dus is er geen te compenseren vergoeding”.

Nadien werd een aanvraagformulier tot uitbetaling van de begrafenisvergoeding ingediend door de notaris vergezeld van een attest van erfopvolging en fotokopies van de voldane facturen.

Op 24 februari 2025 deelde de FPD aan de notaris mee dat er geen begrafenisvergoeding kon worden uitbetaald omdat er geen kosten door derden werden gedragen.

De heer Haemerlinck is niet akkoord en neemt contact op met de FPD. De FPD bevestigt hem dat er geen begrafenisvergoeding kan worden uitbetaald.

Daarop wendt de heer Haemerlinck zich tot de Ombudsman Pensioenen.

Bedenkingen

De wet van 30 april 1958 voorziet dat de begrafenisvergoeding betaald wordt aan de langstlevende echtgenoot. Bij ontstentenis wordt de begrafenisvergoeding betaald aan de kinderen van de overledene.

Artikel 6, § 2 stelt: *“Bij ontstentenis van de in § 1 bedoelde rechthebbenden (noot: dit verwijst naar de echtgenoot en de kinderen), mag de vergoeding worden uitgekeerd ten bate van elke natuurlijke of rechtspersoon, die bewijst dat hij de begrafenis kosten heeft gedragen.”*

De factuur staat op naam van de heer Bart Haemerlinck. Dit betreft dus de afnemer. Er wordt in de algemene voorwaarden duidelijk vermeld dat alle bestellingen in eigen naam zijn van de afnemer met sterkmaking voor de erfgenamen. De afnemer stelde zich daarenboven hoofdelijk borg voor de betaling van de factuur door de erfgenamen. De factuur werd ook effectief voldaan door de verzekeringsmaatschappij.

De Ombudsdienst Pensioenen stelt zich de vraag of de heer Bart Haemerlinck niet kan beschouwd worden als zijnde degene die begrafenis kosten draagt daar hij op de factuur als afnemer in eigen naam vermeld staat en de factuur aan hem gericht is. De factuur is weliswaar betaald door de verzekeraar, doch op de afrekening van het verzekeringscontract staat de heer Bart Haemerlinck wel degelijk vermeld als begunstigde. De heer Bart Haemerlinck krijgt immers nog 1.804,55 euro als begunstigde uitbetaald nadat de begrafenisondernemer en de zaal waar de koffietafel na de uitvaart plaats vond betaald waren.

De overledene heeft een verzekering aangegaan ter vereffening van de begrafenis kosten en hiervoor premies betaald. Hierdoor vermindert de omvang van de erfenis en hebben de erfgenamen zo tevens onrechtstreeks de begrafenis kosten betaald.

Wij vroegen dan ook dit indachtig aan de FPD om het dossier te heronderzoeken.

Conclusie

De FPD heeft na intern overleg beslist om in alle gevallen waarin een uitvaartverzekeraar de begrafenis kosten vereffent voor de begunstigde(n) van de uitvaartverzekering de begrafenis vergoeding aan deze begunstigde(n) uit te betalen bij ontstentenis van een langstlevende echtgenoot of kinderen nadat deze hiertoe een aanvraag ingediend heeft/hebben, een attest van erfopvolging voorgelegd heeft/hebben en de voldane facturen van de begrafenis kosten op zijn/hun naam gefactureerd voorleggen.

Regularisatie van studieperiodes behaald in het onderwijs van sociale promotie na bemiddeling door Ombudsman Pensioenen en arrest van Hof van Cassatie mogelijk

DOSSIER 35609

De feiten

De heer Lambert deed zijn kandidaturen in het voltijds dagonderwijs. Zijn Masterdiploma behaalde hij op 17 december 2007 voor zijn studies in het onderwijs voor sociale promotie. De FPD kende een diplomabonificatie toe voor een periode van 7 maanden en gaf de mogelijkheid om de resterende 17 maanden (resterende periode voor de kandidatuurjaren) te regulariseren. Hij weigerde echter dat betrokkene zijn Masterdiploma sociale promotie zou regulariseren daar hij zijn diploma had behaald in het onderwijs voor sociale promotie.

De heer Lambert doet tevergeefs zijn beklag bij de FPD en nam vervolgens contact op met de Ombudsdienst Pensioenen.

Bedenkingen

De FPD weigert de regularisatie van een masterdiploma daar het diploma behaald werd in het onderwijs voor sociale promotie.

De FPD baseert zijn standpunt op het feit dat de wet van 2 oktober 2017 betreffende de harmonisering van het in aanmerking nemen van studieperiodes voor de berekening van het pensioen stelt dat enkel “diploma’s van universitair en niet-universitair hoger onderwijs en van hoger technisch, beroeps-, zeevaart of kunstonderwijs met volledig leerplan” kunnen geregulariseerd worden. De FPD argumenteert dat de wet van 7 juli 1970, betreffende de structuur van het hoger onderwijs een onderscheid maakt tussen onderwijs met volledig leerplan enerzijds en sociale promotie anderzijds. De FPD eindigt zijn redenering met te stellen dat het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies stelt dat instellingen voor sociale promotie niet onder de regels van onderwijs met volledig leerplan vallen.

De Ombudsman onderzoekt de casus en is van mening dat bij gebrek aan een duidelijke wetstekst die elke dubbelzinnigheid wegneemt, men zich voor de interpretatie en toepassing van de wet moet wenden tot andere bronnen of methoden om te proberen de exacte betekenis van de wet te achterhalen.

Wat betreft de verwijzing naar de wet van 7 juli 1970 merkt de Ombudsman Pensioenen op dat als de wetgever een onderscheid maakt tussen twee categorieën (in dit geval maakt de wetgever een onderscheid tussen een opleiding met volledig leerplan en een opleiding voor sociale promotie), dit niet betekent dat deze twee categorieën noodzakelijk op alle vlakken verschillend moeten zijn. Het is mogelijk dat er enkele of veel overeenkomsten zijn tussen de twee categorieën, wat betekent dat ze nog steeds als gelijk kunnen worden beschouwd voor de toepassing van andere wetgeving (zoals in casu de pensioenwetgeving inzake regularisatie van studieperiodes). Het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 is niet toepasbaar op de casus van de heer Lambert daar het dateert van na het behalen van het diploma in 2007 en dus geen betrekking heeft op het onderwijs dat de betrokkene genoten had.

Verder merkt de Ombudsman Pensioenen op dat volgens de rechtsleer één van de belangrijkste manieren om de inhoud van een wet te verduidelijken de parlementaire voorbereiding van een wettekst is. De Ombudsman Pensioenen merkt op dat de toenmalige minister van Pensioenen, toen hij tijdens de bespreking van het wetsontwerp van 17 mei 2017 betreffende de harmonisering van het in aanmerking nemen van studieperiodes voor de berekening van het pensioen werd ondervraagd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers tijdens de bespreking van het ontwerp van de wet van 2 oktober 2017, antwoordde: “Studiejaren in het hoger onderwijs voor sociale promotie zullen kunnen worden geregulariseerd als ze leiden tot een titel zoals verleend aan het einde van een studie met voltijds leerplan”². De Ombudsman Pensioenen stelt dan ook dat op basis van de parlementaire voorbereidingen de studies voor sociale promotie wel in aanmerking kunnen komen voor een regularisatie van een studieperiode.

2 Kamer, 4e zitting, 54e zittingsperiode [54K2378006.pdf](#), p. 55

De Ombudsman Pensioenen verwees tevens naar een vonnis van de Arbeidsrechtbank van Henegouwen, afdeling Bergen van 8 maart 2021 waarin gesteld werd dat de regularisatie van periodes van studies die werden gevolgd in het kader van het onderwijs voor sociale promotie aanvaard worden voor regularisatie voor de berekening van een pensioen³.

Tevens verwees de Ombudsman Pensioenen naar het arrest van het Hof van Bergen van 9 maart 2022. Het Hof stelde dat de beoordeling draait om de gelijkwaardigheid van het diploma, niet om het soort instelling. Ook hier werd verwezen naar het antwoord van de toenmalige Minister van Pensioenen op een vraag van het parlementslid tijdens de bespreking van de wet van 2 oktober 2017 betreffende de harmonisering van het in aanmerking nemen van studieperiodes voor de berekening van het pensioen.

De FPD antwoordde tegen het vonnis en arrest in beroep te gaan.

Ondanks de argumenten van de Ombudsman Pensioenen bleef de FPD bij zijn standpunt en weigerde de mogelijkheid om diploma's behaald in het onderwijs voor sociale promotie te regulariseren.

De Ombudsman Pensioenen volgde de problematiek verder op.

Het Hof van Cassatie stelde in het arrest van 7 oktober 2024 (Cass. 7 oktober 2024, S.22.0024.F) dat studieperiodes die afgesloten worden met een diploma van onderwijs voor sociale promotie ook in aanmerking komen als ze leiden tot een titel die gelijkwaardig is aan een titel toegekend op het einde van studies met een volledig leerplan.

Conclusie

De Ombudsman Pensioenen vroeg op 20 november 2024, verwijzend naar het arrest van het Hof van Cassatie van 7 oktober 2024 of de FPD zijn standpunt in het dossier van de heer Lambert wou herzien. Het Hof van Cassatie baseerde zijn beslissing op hetzelfde argument als dat van de Ombudsman (dat niet was gevolgd door de FPD), namelijk dat bij afwezigheid van een duidelijke wetstekst die elke dubbelzinnigheid wegneemt, men zich moet wenden tot andere bronnen of methoden om te proberen de exacte betekenis van de wet te achterhalen. Volgens de rechtsleer is een van de belangrijkste manieren om de inhoud van een wet te verduidelijken de parlementaire werkzaamheden.

De FPD meldde op 17 april 2025 dat de heer Lambert zijn periode van onderwijs voor sociale promoties kon regulariseren.

³ Arbrb. Henegouwen (afd. Bergen), 8 maart 2021, AR 20/218/A